

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.

FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjzabás szerint közlünk.Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsis Kálmán.

Kompromisszum?

Makó, okt. 11.

Tehát be van jelentve az ugrai levél folytatása.

Gróf Tisza István, — mint hírlík — a harci riadót október 19-iki aradi beszámolója alkalmával fogja megfújni. Nem tudjuk, vajjon saját felelősségére, avagy a Lovranában tartott minisztertanács határozatára-e, hol Hazai Samu és gróf Khuen személyében öt (5) miniszter ült a vízben, csinálja meg jól, amit annak idején a maga és hipnotizált pártja részére bevallottan oly rosszul csinált?

Talán kívánatos is, hogy „legyen vége a komédiának” és tesse el örökre a birodalmi hazafiakat, mert ha sikerül olyan vakulj magyar féle kompromisszumos hídát összerakni a visszavonulásra, bizony Khuentól kitelik, hogy negyedszer is visszatér az itt és Horvátországban üzött ugynevezett nemzeti munka folytatására, mivel neki fő a lényeg minden formalitás nélkül.

Részben a mult ugrás igazolására, majd a jövőbeni feszélytelen cselekedetés tekintetéből bizonynyal fősúly lesz fektetve beszédében a házszabályrevízióra.

Hisz ha az álomban kicirkalmazott házszabályváltoztatás meglesz, akkor könnyűszerrel, gondolkodás nélkül megcsinálhatjuk a birodalmi véderőtörvényt: a törvényhatóságok államosságát, azon reformáljuk a választójogot, mert még mindig van néhány semmiáron meg nem vásárolható kerület, ami kellemetlen, aztán meg nincs is akármikor 30—40 millió a választás költségeire; megrendszabályozzuk a mai féktelen gyülekezési jogot; potenterozunk bizonyos gondolati-, szólás és lelkiismereti szabadságot és megteremtjük mindazon jókat, melyek a magyar ugynevezett néptörzs és Bécs között az örök békét biztosítja.

Hogy a mai többség a választás tisztaságának előleges biztosítás nélkül az obstrukciónak minden fenntartás nélkül való törülésére vállalkoznék is, ahhoz kétség nem fér. Hisz e műtétél még azt is elérné, hogy mint a felső házban történik, egy óra alatt 5—10 törvényjavaslatot képes volna megszavazni, a nemzet érdekeit védő ellenzékét megsemmisítené; pedig hát igazat szólva, az obstrukció előtt sem tett egyebet, mint az obstrukció alatt, vagyis szavazott, amint most is csak szavaz. A most szőnyegen levő véderőjavaslathoz hogy nem szól, nem érvel, azt könnyű neki megbocsátani, mert ily átkozottul veszett ügyet megvédelmezni bizony bajos. Üres szólam ma a legutóbb lezajlott választásból kikerült többség részéről, hogy képviselőtükben a nemzet akarata érvényesül.

Volt, nem is olyan régen, mikor a függetlenségi párt tiszta választás útján képviselte az igaz nemzeti többséget; ugyan miért nem hódolt be akkor a kisebbség, miért nem érvényesült a többségben a nemzet akarata?

Igen, a függetlenségi párt is óhajtja az obstrukció megszorítását, esetleg eltörlését, de csakis az előfeltételekkel, a tiszta választás teljes biztosításával kívánja elérni. Ez a különbség a kettő között: a tisztán, a nép szabad akaratának megnyilvánuló választás esetén igen is töröljük az obstrukciót; de piszkos választás fenntartója esetében, midőn a házszabály más védelmi eszköz nem nyújt, az obstrukció jogosságát abstrakt theoria kedvéért senki kétségbe ne vonja.

Az ugynevezett nemzeti munkapárt szorult helyzetét mi sem igazolja jobban, mint az, hogy mindennap más és más kombináció merül fel a kiút megtalálására. A tegnapi erőszak készségét ma a szelid kompromisszum óhaja váltja fel és a hír Berzeviczy és Kabós elnököt, mint e két alkotmányos részű, pártoskodástól mentes politikust bizza meg a közvetítés munkájával. Igaz, hogy vitális érdeke a nemzetnek az országgyűlés békés, hazafias, alkotó muukasságának biztosítása; ámde láttunk mi már kompromisszumot Tisza Kálmántól 1875-ben, melyet akkor funkcionálnak neveztek s lett belőle nagy konfuzió. A koalíció sem volt más, mint kompromisszum, ami a „nemzet rovására kompromittálta önmagát.”

Éppen azért remegve félünk, mert ha előleges, megdönthetetlen biztosíték nélkül megy bele a mondhatni vér szerződés szerint egyezett és eddig győzedelmes ellenzék s jóhiszeműleg kudarcot vall, soha sem fog többé bizni a lelkesedés tüzetől ma hevülő nemzet és többet ártunk a függetlenségi eszmének, mintha az eszmét erőszakkal letörnénk.

y-s.

A mult tanulságai.

Egy kis jövődőlés.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, okt. 11.

Két érdekes hírrel találkozunk a napi lapokban. Egyik hír szerint béketárgyalások indultak volna meg a kibontakozás érdekében, hogy megszüntessék az obstrukciót. Sőt engedményekről is beszélnek és hírlík, hogy Justh Gyula alakja ismét előtérbe nyomul. Khuen-Héderváry miniszterelnök ezek folytán eltűnőben van, mehet, ahonnan jött — ujra grancicsárnak.

A másik hír tárgya egy megváltoztatott emléktábla Borsodban,

amelyet a jó vármegyei urak állítottak fel az 1707-iki ónodi országgyűlés emlékére. Ez emléktáblán eredetileg a *királyai* által halálra sanyargatott nemzet, elszakadását hirdette *méltatlan* uralkodójától. Ujabbán kijavítottott az emléktábla és kicsiszolt a szövegből a két kiemelt szó, amit az *alkalmazkodó* lelkesültség fogalmazott és amit a megint hangulat szerint simuló időváltozás felejtett onnan ki.

A második hír jelképileg, — sajnos — teljesen a mi vármegyei vezetőink egy részének gondolkodását tükrözi vissza, a tábla szövegének keletkezésében, célszerűségi módosításában. Hej, de tudnak némelyek *házaiffi* lelkesültséget szimulálni, *egyéni feltékenység, személyes gyűlölködés* örve alatt, amint a hazafias lelkesültséget e személyes indulatok apró pénzére váltják fel. De nagyon tudnak tülekedni is a kormányrud felé, amint a nép önzellen, kitaró munkája, igaz lelkesültsége elhessegette fejük fölül a közös ellenség vijjogó vércsét. Természetesen — *sógor-ság*, komasággal most már szent a béke, darabont ide, darabont oda.

Az első hír, egy kis reminiscentiát kelt fel és ebből egy kis jövődőlésre ad alkalmat. Méltóztattak-e olvasni megyei urak a hirt, hogy bukik a kormány? Pardon, hogyne olvastak volna. Hiszen tudjuk, hogy Önök figyelemmel kísérik a kormányok léleket vételét, egészségi állapotát, mert Önöknek a haldoklóskor másfél van dolguk: az éledő új irányzat, a születendő új kormány körül kell bábáskodni, új kegyet kiérdemelni.

Vonuljanak hát fel Madách szerint, gyönyörködtesse az alkotás remekei, a fündöklő csillagok, az az hogy nem, nem, hanem csak az alakok!

Az egyik megyei főur újra nemzetiellenállásra készül, ha alkotmány ellenes kormány kerül fölszínre. El fog ismét vonulni remete életre és sóvárögva várja a nemzeti élet kicsirázását. Nem kell senki és semmi, csak — bármely kormányhatalom árnyéka. Jó nagy, mert mit ér a kicsi árnyék, amely be sem takarhat tisztességesen ilyen nagy terjedelmet. Nemtartatik helytelennek egy kis illegetés-billegetés, kacérkodás a függetlenségi párttal és az általánossal. Ez nagyon jól áll az archoz, *termethez*.

A másik ur már megírta a függetlenségi párthoz a belépést, de vár még egy kicsit a benyújtással. Most fiókba zárva tartja raktáron, hiszen előbb meg kell beszélni az egyik bácsival, a másik bácsival, azok tudta nélkül hogyan tenne valamit. Meg osztán hátha nem függetlenségi párthoz való belépési kérvény kell, hanem más. Kűiönben az mindegy, van mindegyik raktáron. És végre is, kilépni-be-

lépni, akár tiszser, hiszen az olyan könnyen megy.

Hogyne volna könnyű, amikor a nagy bálvány, a csupa politikai karakter és így csinálja az az egyik bácsi. (Hajoljon meg minden ember.) Mily fűrgén tud futni e nagy ember párttól-párthoz, korteskedni mindentelé, hogy ki sem nézné belőle az ember.

De hát hiába, be kell osztani a családban a politikai szerepet. Boldond ember, aki azt hiszi, hogy komoly elvek is vannak. A másik bácsi még nem volt függetlenségi. De még lehet, ahogyan öt ismerjük ésha a család beosztás egy kívánja. Ez a bácsi is *pártatlanul* szavazott és tapsolt az általános választói jog ellea, tehát a kormány programja ellen is. Érezte a bukást. Legközelebb azonban az általánoshoz, első szerelméhez tér vissza, sőt ő bizonyára óhajt a *titkoshoz* is visszatérni.

Kompromisszum vagy leszerelés?

A béketárgyalások.

— Express tudósítás. —

Budapest, okt. 11.

A képviselőház folyosóján igen élénk és mozgalmas élet volt már. Ott voltak az ellenzék exponált vezéremberei is valamennyien. A képviselők érdeklődését teljesen lefoglalták a béketárgyalások.

Féltizenegy órakor akarta kezdeni Berzeviczy Albert a tárgyalását Justh Gyulával. De ugyanakkor érkezett meg lovag Afferberg Móric, az új hadügyminiszter, aki elsősorban Berzeviczynek mutatkozott be. E miatt félórára elhalasztották a tárgyalások megkezdését.

Afferberg távozása után Justh Gyula és Berzeviczy visszavonultak.

Justh és Berzeviczy tárgyalása félóránál több időt vett igénybe. Mikor Justh kijött az elnöki szobából, természetesen megrohanták minden oldalról és kérdésekkel ostromolták. Justh így válaszolt:

— A Berzeviczyvel való tárgyalásom csak előzetes megbeszélés és pusztán csak informatív jellegű volt. Többet nem mondhatok.

Azután Justh Gyula érkezett külön Apponyival, külön Kossuthal és Holló Lajossal.

Az ellenzéki felfogást általában egyetlen szempont dominálja. Berzeviczy ugyanis nem kompromisszumot ajánl, hanem inkább az a célja, hogy — mint a kormányparton fejezik ki — a parlamenti rendet állítsák helyre. Ez a magyar nyelvre lefordítva azt jelenti, hogy le akarja szereltetni az obstrukciót.

Az ellenzék természetesen feltételekhez köti a dolgot, amelyek eléggé ismeretesek. Azonban ezeknek a feltételeknek elfogadására vagy visszautasítására Berzeviczynek nincs felhatalmazása. Az ellenzék pedig azt

állítja, hogy felhatalmazás nélkül semmiféle engedménybe, vagy éppen leszerelési dologba bele nem mehet. Szerezzen előbb Berzeviczy felhatalmazást s akkor lehet tárgyalni a kérről.

Ezt a felhatalmazást azonban egyenesen a királytól kell szereznie, ami azt jelenti, hogy legyen Berzeviczy előbb homoregius s mint a király meghatalmazott emberével és deszignált miniszterelnökével lehet vele tárgyalni. De mindaddig, amíg ő csak afféle politikai magántudós, a törekvései csak platóiak maradhatnak.

Magától értetődik, hogy abban az esetben, ha Berzeviczy a felhatalmazást megkapja, ez a Kármán-kormány végleges bukását is jelenti.

Csanádmegye a mult hóban.

Az alispán havi jelentése.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, okt. 11.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta meg *Hervey* István alispán e nöklésével október havi rendes ülését.

A bizottság mai ülése miben sem különbözött az előző haviaktól. A szokásos és minden érdekesség nélküli jelentéseket minden észrevétel nélkül tudomásul vette a bizottság, hol a hivatalos előadók kivül igen kevesen jelentek meg a tagok.

Még a legérdekesebb volt az alispánnak a vármegye egész közigazgatási állapotát vissza tükröző havi jelentése, melyből az alábbiakat emeljük ki:

A közigazgatás menete az elmúlt hóban zavartalan volt. A Makón, szeptember hó 25-én tartott népgyűlés teljes rendben s minden zavar nélkül folyt le.

Az igazoló választmány összeállította a legtöbb adót fizetőknek 1912. évre szóló névjegyzékét. A választmányhoz összesen 25 reklamáció adatott be. A virilis névjegyzék közszemlére kitétele alatt egy felebbezés érkezett be, a melyet azonban a bíráló választmány nem talált figyelembe vehetőnek.

A m. kir. belügyministerium a közigazgatási továbbképző tanfolyamra dr. Báuffy József árvaszéki ülnököt rendelte föl. Jelentette az alispán, hogy a földművelésügyi ministerium a Dombiratos község részére ártézi kut céljaira 5000 koronát adományozott.

Makóváros képviselőtestülete feliratot fordult a belügyministeriumhoz, hogy az eirendelt rendőrlégénységi létszám szaporítástól tekintsen el. A ministerium a törvényhatóságot értesítette arról, hogy a vármegye megkerülésével hozzájutott feliratot figyelembe nem vehette, miután felirat intézésére a törvény értelmében csak a törvényhatóságok jogosultak.

A belügyministerium a törvényhatósági közgyűlés határozatával szemben Kunágota község álláspontját erősítette meg a dohányjuttalék felosztása kérdésében s nem csupán a községi jegyzőt, de a bírót is részesítendőnek mondotta ki a jutalékban, miután a törvény kifejezetten előljárásági tagról beszél.

Faludy Károly csanádapácai községi jegyző fegyelmi ügyében jóváhagyta a felülvizsgálati kérelem elutasításával, az elsőfokúval egybehangzó másodfokú határozatot.

Az árvaház ügyében átiratot intézett a vármegye alispánja *Ruffy* Pál ministeri tanácsoshoz az állami gyermekmenhelyek országos felügyelőjéhez. A nevezett ministeri taná-

esos *Kun* Béla igazságügyministeriumi tanácsos kíséretében meg is jelent Makón. Megtekintették az árvaházat s megújították a tárgyalást az árvaháznak a Gyermekvédő Liga kötelékébe való átbocsátása iránt.

Mint hogy a kovácsházai járásban igen nagymérvű a megye utató és pótdóhátalék, az alispán az előljárásokat fegyelmi felelősség terhe mellett utasította a hátalékok erőlyes behajtására.

A vármegye alispánja a hirlapok útján értesült arról, hogy Makóvárosának 1912. évre összeállított országgyűlési képviselő választói ideiglenes névjegyzéke ismeretlen módon eltűnt, miért is a város polgármesterét azonnal jelentéstételre szólította fel. Ezzel egyidejűleg jött azonban az értesítés is, hogy a névjegyzék ép oly váratlan módon megkerült. A jelentést nem vette egyszerűen tudomásul az alispán, hanem a névjegyzék eltűnésének okaira is elrendelte a vizsgálatot.

A belügyministerium Harsányi Gyula mezőkovácsházai községi jegyző fegyelmi ügyében elrendelte, hogy a fegyelmi választmány határozata közöltessék a vármegye főispánjával. Második fegyelmi ügye a tisztii főügyésznel van véleményezés végett. *Sonkovics* János Makóvárosi adóügyi tanácsos fegyelmi ügye ítélethozatal alatt áll.

Nagy Zoltán csanádpalotai adónyilvántartó fegyelmi ügyében az eljáró járási hatóságot fegyelmi eljárás terhe alatt utasította az eljárás befejezésére.

Mindenkül szíveleje meg, miről van szó! Oriási katonai adóval akarják megterhelni a már amugy is félig megnyuzott, szegény országot. És mert látják, hogy az őhez nép ellenáll, nem enged szíjját hasítani hátából, hát most erőszakra késziúnek! Vigyázzanak, jól vigyázzanak, mert erőszakra erőszak lehet a felelet. Az élség és nyomor rossz tanácsadó s ha az utca megmozdul . . . Vigyázzni tessék, vigyázzni! A türelemnek is van határa!

Makó város virilistái.

A legtöbb adót fizetők.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, okt. 11.

Most állították össze Makó város virilistáinak névjegyzékét, mely szerint a jövő évben a következők lesznek viriliszajog tagjai a városi képviselőtestületnek.

Makói takarékpénztár részvénytársaság 8175 K. 35 f. Glattfelder Gyula 7758.24, Aradesanádi gazdasági takarékpénztár 6670.86, Makói ipar és kereskedelmi társaság 6600.27, *Löffler* Ede és *Jakab* cég 2724.24, *Kayser* Lajos 2294, *Teltsch* Adolf 2274.30, Dr. *Mesko* Sándor 2204.74, Makói hagyma szövetkezet 1995.40, özv. *Borotvás* Dezsőné 1786.39, Makói népbank részvénytársaság 1336.39, *Tókey* Jenő 1263.82, özv. *Böhm* Albertné 1177.80, özv. *B. Szücs* Jánosné 1141.31, *Breuer* Gusztáv 1105.90, Dr. *Demkó* Pál 1087.80, Református egyház 1059.61, Nagy Gy. József 1013.17, Dr. *Dózsa* Simon 1001.42, Tehénjárás gazdaság 970.73, özv. *Iritz* Sámuelné 947.67, *Baranyi* János 841.86, *Berényi* József 841.76, *Leipnik* Ignác 840, *Ince* Sándor 838.37, Dr. *Dózsa* Sámuel 833.60, *Pollák* Sándor 826.30, *Farkas* József 822.82, *Krausz* A. Herman 793.04, *Iritz* Herman 767.56, Dr. *Kiss* Pál 767.22, özv. *Ott* Károlyné 739.45, *Mandl* Zsigmond 725.44, *Nacsa* János 690.26, özv. *Singer* Jakabné 690, *Pintér* Miklós 689.30, *Tamasi* József 685.58, *Joó* Péter 681.51, *Izraelita* hitközség 666.51, *B. Nagy* Ferenc 664.85, *Báló* Benedek 636.56, *Réthy* Károly 623.04, *Poór* Endre 622.72, *Szilágyi* Sándor 622.09, *Burunkai*

Antal 608.93, *Tokai* *Ferenc* 608.61, Gy. *Varga* János 606.80, *Tokár* András 599.10, *Politzer* Sámuel 596.20, özv. *Ila* *Tóth* Jánosné 584.38, Nagy Gy. *Péter* 575.27, *Mágori* Sámuel 572.85, *Jakab* József 566.78, *B. Szücs* Antal 564, *Boros* János 559.49, *Deutsch* *Elvira* 546.64, *Borbás* *Imre* 549.14, *Katona* *Mihály* 547.33, özv. *Pák* *Lászlóné* 545.26, *Iritz* Sámuel 540.66, *Breuer* *Zoltán* 540, *Iritz* *Izso* 538.90, *Diósszilágyi* *József* 536.89, Nagy *István* 533.87, *Borlán* *János* 530.64, Dr. *Dózsa* *Lajos* 530.08, *Török* *Lajos* 527.34, *Sipos* *István* 512, özv. *Rác* *Mihályné* 506.08, *Görög* *katholikus* *egyház* 504.72, Nagy *István* 493.22, *Politzer* *Jenő* 498.05, *Gerzanic* *János* 497.50, özv. *Péli* *Istvánné* 493.45, *Diósszilágyi* *Sándor* 490.51, *Papp* *József* 489.96, özv. Nagy Gy. *Jánosné* 489.20, *B. Nagy* *József* 487.10, *Rác* *Imre* 486.74, *Boros* *István* 485.38, *Nacsa* *György* 485.08, *Szöll* *Imre* 484.98, *Ponyee* *Ferenc* 484.61, *Kudar* *Lajos* 482.13, *Borbás* *János* 478.58, *Iritz* *Gyula* 473.59, Dr. *Dallos* *Sándor* 468.40, *Baranyai* *János* 465.24, Nagy *Bálint* 463.09, Nagy *István* 458.33, *Siket* *Sámuel* 451.82, *Vajda* *Péter* 447.95, *Dégi* *István* *Ferenc* 447.30, *Szell* *István* 444.37, *Balogi* *Pál* 443.81, Nagy *Nagy* *Gy. István* 439.47, *Borka* *István* 438, *Szemes* *Sámuel* 436.26, *Joó* *Jánosné* 431.21, *Börssök* *Ferenc* 430.72.

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptár. Október 12. Csütörtök. Római kath. Miksa pk. vt. Gör. kath. Szeptember 29. Kiriak r. — Nap két 6 óra 14 perckor, nyugszik 5 óra 18 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai intézetnek Makóra érkezett jelentése szerint a következő időjárás várható: Változékony felhős idő várható helyenkint esővel és némi hószüddéssel. — Sörgöny-prognózis: Elvélve csapadék, hűvöseb. Déli hőmérséklet: 1-8 fok Celsius.

(A képviselőház ülése. A Ház hangulatát ma egészen béke-tárgyalások kötik le. *Kabos* *Ferenc* alelnök féltizenegykor nyitja meg az ülést s azután formalításokkal s névszerinti szavazásokkal telik el az idő. Egy óraker délután gróf *Károlyi* *Mihály* interpellált.

(Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke. Az országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke, mi a mult heten Makóvárosánál nyomtalanul eltűnt és másnapra ismét megkerült, ma délelőtt Csanádvármegye közigazgatási bizottságát is foglalkoztatta. A furcsa esetről ugyanis az alispán havi jelentésében megemlékezett. Az esetet a vármegye közigazgatási bizottsága nem vette egyszerűen tudomásul, hanem utasította az alispánt, hogy az ügyben tartson szigorú vizsgálatot és ennek eredményét a jövő havi ülésen jelentse be a bizottságnak.

(Bizottsági ülés a városnál. Makóváros képviselőtestülete bizottságot küldött ki, hogy mondjon véleményét a marosi fürdő elhelyezésére vonatkozólag. Ez a bizottság *Galambos* *Ignác* dr. polgármester elnöklésével e hó 14-én délelőtt 10 óraker ülést tart.

(Szeged püspöki székhely. Dr. *Glattfelder* *Gyula* csanádi püspök Szegeden járt, *Várhelyi* *József* tb. kanonok azt az eszmét vetette fel előtte, hogy ha a város alkalmas telket följáránlana, hajlandó volna-e a püspök a parókiával kapcsolatban szegedi tartózkodására fényes püspöki rezidenciát építeni, amely berendezésével és külső fényével

alkalmas lenne arra, hogy a főpásztor huzamosabb ideig tartózkodhasson az alföldi fővárosban. A püspök lelkesülten fogadta az eszmét és így szólt:

Ezzel az eszmével én is foglalkozom. Valóban Szegedet megilleti a püspöki rezidencia és amint az egyházmegye vagyónát sikerül jövedelmezőbbé tennem, ez a gondolat meg is valósul.

(Fölületesség. A város képviselőtestülete, mint megirtuk, tegnap tartott közgyűlésén állította össze az 1912. évre érvényes virilis képviselő névjegyzékét, melyet lapunk más helyen mai számunkban közölünk is. Midőn a virilis képviselő névjegyzékét leközzöljük, ugyanakkor rá kell mutatnunk városi közigazgatásunk egy fölületességére is. Nevezetesen a névjegyzékét a következő figyelemzetéssel küldötte ki a hatóság:

Baranyi *János* 1414 szám alatti, Dr. *Kiss* *Pál* 1658 szám alatti, Nagy *István* 323 szám alatti lakosok a képviselőnek mint választott képviselő is tagjai lévén, — feliratnak, hogy 15 nap alatt jelentsek be a polgármesteri hivatalnál, miszerint virilis, vagy választott képviselői jogon kívánják-e a képviselőnek tagjai lenni.

A névjegyzékbe felvett jogi személyek, özvegyek s távollakók szintén fölhivatnak, hogy e határozat vételétől számított 15 nap alatt megbizottjukat a névjegyzékbe való bejegyeztetés végett az 1886. évi XXII. t.c. 33 §-a értelmében Csanádvármegye alispánjánál jelentsek be.

A fölületesség abban van, hogy valószínűleg *Baranyi* *János* és *Nagy* *István* nem választott képviselők, de azt határozottan állíthatjuk, hogy *Kiss* *Pál* dr. nem választott képviselő.

(Jóváhagyott költségvetés. Csanádvármegye törvényhatósága jóváhagyta Makóvárosának folyó évi költségvetését, melyről a vármegye alispánja Makóváros polgármesteri hivatalát értesítette.

(Jegyzők gyűlése. Csanádvármegye község jegyzői nyugdíj választmánya ma délelőtt *Hervey* *István* alispán elnöklete alatt ülést tartott. A községjegyzői nyugdíjválasztmány ezen az ülésen az új szabályzat értelmében a jegyzők fizetését és nyugdíjigényét állapította meg.

(Mungósóhaj. „Rossz előérzetem van. Sohasem volt még jó a mungónak az ősz és az erőszak. Pocoknak, légynek, ilyenkor van pusztulása. Aztán a levegő . . . a levegő, az is olyan puskaporos. Mozog a talján, háborog a török, dübörög a görög, farrong a balkán. No, Möríc, Auffenberg Möríc, mi lesz? Ki lesz a fővezér? Mi *Tisza* *Pistát* ajánljuk. Jó katona: „gondolkodás nélkül” rohan előre (de csak a Burgba!), ha „musszaj”. Oda jó lesz, mi pedig megszabadulunk tőle.“

(Nyugdíj kérő jegyző. *Bajcsi* *László* nagylaki községi közigazgatási jegyző ma ő vármegye alispánjánál benyújtotta nyugdíjaztatása iránti kérvényét.

(Vasúti gyűlés. A hódmezővásárhely — makó — nagyszentmiklósi helyiérdekű vasút részvénytársaság végrehajtó bizottsága folyó évi október hó 16-án délelőtt 11 óraker *Návay* *Lajos* elnöklete alatt, Makón a vármegye székhelyében ülést tart.

Az ülés tárgyai a következők:

1. A földéaki rakodó vágány építése.
2. A makó-ujvárosi rakodó ügyében kelt miniszteri rendelet.
3. Az anyagárkok kisajátítása.
4. Ócsanád államás névváltoztatása.
5. A kákás-apátfalvi vonal kiépítése.
6. Polyó ügyek.

(A Miklós-féle alapítvány. Csánadvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartott ülésében osztotta fel a Miklós-féle alapítvány 1200 koronát tevő kamatát. Az alapítvány kamataiból 400-400 korona évi ösztöndíjat nyerne KISS Dezső makói, VIZHÁNYÓ Ferenc földéaki és Gyurik Jenő nagylaki felsőipariszkolai tanulók.

(Ki a kutyákkal! A földmivélsügyi miniszter leirt a városnak s azt rendeli el, hogy a vágóhidra kutyákat bevinni tilos, háromszor is tilos, nagyon tilos. Hát jól van kegyelmes ur, de mi ezzel a rendelettel semmit se csinálhatunk, mert jelenleg se szabad a kutyáknak vágóhidra menni. Ha azonban ilyen nagy lesz a husdrágaság, nem lehetetlen, hogy szegény kis kutyák odakerülnek.

(A kofák megrendszabályozása. Ismeretes, hogy a makói élelmes kofák már a kora reggeli órákban összevásárolnak a piacon mindenféle árut, hogy mire a tulajdonképeni fogyasztó közönség, mely ugyan elég kényelmes, a piacra kiér, már csak másodkézből és jóval drágábban vásárolhat mindenféle árut. Ezen az állapoton segített ma a rendőrkapitányi hivatal szigorú rendeletével. Az új rendelet ugyanis szigorú bírság terhe alatt megtiltja a kofáknak az ugynevezett elővételt és pedig a mai naptól kezdve március hó elsejéig délelőtt 9 óra előtt semmit sem vásárolhatnak. Így talán valamivel olcsóbb baromfit vásárolhatnak a gazdaasszonyok. A rendszabály azonban nemcsak a baromfiakra terjed ki, hanem egyéb árukra is. Így eltiltja a kofákat attól, hogy a hetipiacokat megelőző estén a torontáliaktól az árukat összevásárolják.

(A nyomor tanyája. Váci István elhalt városi hivatalnok családja nyomorba jutott. Apró gyermekei éheznek. Felhívjuk a nyomorgó családra a jószívű emberek figyelmét. Szíves adományokat lapunk is elfogad és a nyomorgóknak kézbesíti.

(A marónisok. A tavasznak is, a télnek is megvannak az első fecskéi. Az utóbbiakat azonban a marónisok képviselik, kik ilyenkor megjelennek s ellepve az utcasarkokat, kiáltozzák:

—Friss maróni, maróni!...

Hát már a marónisok is itt vannak, a tél fecskéi elfoglalták helyeiket, jelezvén, hogy közeledik minden nyomoruságával, minden szenvedésével a szegény emberekre irtózatos idő.

(Országos vásár. A békéscsabai országos vásárt e hó 21-én, 22-én és 23-án tartják meg. A csabai országos vásárra vészmentes területről megfélelő járattal mindenféle állatot szabad felhajtani.

(Női becsület — a megyeházán. Be-tegh Pál, a „Székelyudvarhely” szerkesztője a múlt évi választások után lapjában gunyosan a következőket írta: „Nem igaz az, hogy a vármegyeházára kiakasztják a vörös lámpást.” Miután a vidéken a kiakasztott vörös lámpa éjjeli tivornya-helyet jelent, a vármegyeházát egyetlen lakója, Sebessy János tisztviselő és felesége, született Pálffy Anna sajátpert indították a szerkesztő ellen. A marosvásárhelyi törvényszék előtt a szerkesztő azzal védekezett, hogy ő nem Sebessyt és feleségét akarta

bántani, hanem a vármegye tisztikarát, amely a választások alkalmával nem viselkedett meggyőződéséhez híven. A bíróság azonban arra való tekintettel, hogy a vármegyeházán asszony is lakott, rágalmazás miatt két heti fogház és kétszáz korona pénzbüntetésre ítélte a szerkesztőt. Az ítélethozatal után Sebessy, — aki urától elvált — visszavonta panasztát, kijelentvén, hogy a hír által egyáltalában nem érzi magát sértve. A tábla mégis helybenhagyta az elsőfokú bíróság ítéletét, bár a cselekményt csak becsületsértésnek minősítette. A bejelentett semmisségi panaszokat a Kuria ma elutasította.

(Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Csöke Mihály Gajdi Máriával, Pálfi István Tézsla Etellel, Siehermann Mór Raisz Lidiával. — Házasságot kötöttek: Fekete István Csepregi Rozália öz. Pejov György-nével, Harrieh Fülöp Cseh Máriával. — Elhaltak: Kocsis József 10 hónapos, Vig Sándor 4 hónapos, Munk Jakab 57 éves korában.

NYILT-TÉR. *)

Nyilatkozat.

Alulírt ezennel figyelemzetek mindenkit, hogy tőlem különváltan élő feleségemnek

Szántó Erzsébetnek

senki semmiféle hitelt, vagy kölcsönt ne adjon, mert én azokért jót nem állok és azokat kifizetni nem fogom.

Egyben ezen helyen adom tudomására volt feleségemnek és volt ipannak, hogy az ellenem szórt rágalmakra és vádaskodásokra az illető helyen megtudok és meg is fogok felelni.

Makó, 1911 október 11-én.

Penyák József

járandó 59. sz. a. lakos.

(*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	20-40—21-40 K.
O-kukorica:	18-20—19 "
Uj-kukorica:	16— "
Árpa:	17-40—18-20 "

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	16— K.
Foghagyma:	17—18 "

A hagyma árai 100 kilónként értendők.

Rémitő

sok pénzt adnak hölgyeink szövetre, holott, ha ruháikat szakembernél csináltatják, a fele fazon díjat megtakaríthatják a szöveten.

Tegyen kísérletet Katona András női-szabónál, aki most jött haza Budapestről, ahol a

legmodernebb szabászatot és a legjobb izlést sajátította el.

Egy próbarendelés mindenkit meggyőző, hogy kevés szövetből a legdivatosabban és legolcsóbban készíthetők a kosztümspeciálításokat.

Magamat a n. b. hölgyközönség pártfogásába ajánlva, maradtam kiváló tisztelettel:

Katona András

Makó, (Stentzky-ház.)

Varró- és tanuló leányok felvételnek.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (62)

VIII.

Ugató krokodilusok.

Bizonyosan látta, hogy lassankint halálra válok, mert végre leguggolt hozzám s komoly arccal a fülembe sugta, hogy egy kissé magamra hagy és kimegy vizet keresni.

Álomként jön vissza emlékezetembe, miként magyarázta meg nekem, hogy egy csapat madarat látott a feje fölött elrepülni s ha ő abba az irányba haladna, bizonyos benne, hogy előbb-utóbb vizet találna.

Én nem tudtam neki felelni, bár éreztem, hogy ez egészen reménytelen vállalkozás. S mert nem akartam, hogy magamra hagyjon, emlékszem reá, hogy elerőtlenedve feléje nyújtottam a baltámat s jelt adtam neki, hogy jöjjön és csapjon vele a fejemre s vessen véget így iszonyatos szenvedéseimnek. A hősléki asszony csak mosolygott és erőlesen rázta a fejét. Mindamellet elvette az odanyújtott baltát s miután egy pár szembeszökő jelet csinált vele a fán, jó messze dobta tőlem. Majd lehajolt s oda támasztott engemet a fa törzséhez s aztán otthagynván szegény szenvedő kutyámat a társaságomban, meglepő ruganyossággal, hosszú léptekkel indult magányos utjára.

Késő délután volt, mikor utra kelt és ott feküdtem óráról-órára, néha dühös örülettel, majd félig öntudatlan állapotban, azt képzelve, hogy Yamba mellettem van pompás vízzel csordultig tele kagylókkal. Időről-időre felrezzentem, de oh az én Yambám nem volt közelemben. Az éj hosszú halálos csendjében sütni szállott le a harmat s amint beburkolóztam ágyamba, üdítő álomba estem, melyből pár órával később ugyanaz a tiszta csengő hang ébresztett fel, mely magános szigetemen egy ilyen csendes éjszaka már egy izben szólott hozzám.

A levegő megkapó csönpjén át hangzottak a komoly francia szavak: „Vágd meg a fát, vágd meg a fát!”

Teljesen öntudatomon voltam és az álom nagyon felűdített, az üzenet mindamellet nagyon megdöbentett. Eleinté azt gondoltam, hogy bizonyosan a Yamba hangja, de aztán eszembe jutott, hogy hiszen egy szót sem tud franciául és amint körültekintettem, senkit sem láttam.

(Folyt. köv.)

Valódi, tiszta kék-szilva

pálinka

teljesen szeszmentes 1 frt. literje
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Friss m u s t

kapható
özv. Iritz Sámuel cégnél.

Tánciskola megnyitás!

Tisztelettel értesitem a nagyerdemű közönséget, hogy folyó évi
o o o október hó 20-án o o o

őszii táncanfolyamomat

megnyitom, melyre beiratkozni
mindenkor lehet, Barcsay-ut 8.
o o szám alatti házamnál. o o

Tisztelettel:

Érdeky József

okl. táncitanító.

A legjobb óvszerként fertőző betegségek ellen,

KOLERA,

gyomor- és altesti bántalmaknál és mint üdítő ital is, ivó- vagy savanyúvízzel hígítva, elismerten kitűnő szolgálatot tesz a

Keglevich István gróf utódai

COGNAC

BUDAFOK.

Bel- és külföldön kizárólag DISZKOLEVELLEL kitüntetve. Mindenütt kapható!

Különleges pálinka-árjegyzék.

5 éves kajszin-barack pálinka
literje 1 frt. 50 kr.,

10 éves kajszin-barack pálinka
literje 2 frt.

Valódi ó-törköly pálinka
literje 1 frt. 20 kr

Iritz Sámuel özv. cégnél

Valódiságért szavatosságot vállal a cég.

Gyomor baj nincs többé!

A szabadalmazott

Kakukfű keserű háziszser

(elix. fum off.) néhány napi használat után teljesen megszünteti az étvágytalanságot, a hányingert, gyomoridegességet az oly gyakori gyomorirrágást, hasmenést és egyéb gyomorirrágást. Hirtelen rosszullet és utazásoknál nélkülözhetetlen háziszser. Makón kapható!

WÉBER & BÁRÁNY gyógyszer-tárban.

Egy kis üveg ára 80 fillér, nagy üveg 2 korona. — Vidékre 6 kis és 3 nagy üvegnél kevesebb nem küldetik.

Óvakodjunk az utánzatoktól! Csak akkor valódi, ha a dugón és kupakon elix. fmar off védjegy rajta van.

Kiadó ház.

Lonovics-sugaruton épült új házam, melyben van három szoba s előszoba a szükséges mellékkeliségekkel, november 1-től kiadó.

Dr. Kiss Pál

ügyvéd.

Egy jó órát szerezhethet magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalékos áremelés. Erős vasuti és munkás órák pontosan szabályozva jóállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességek divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (2)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Ibolya-crém, Ibolya-szappan,
Ibolya-puder, legjobb hatású arc és kéz-finomító szerek.

Egyedül kaphatók:

VÉBER & BÁRÁNY

„Az Isteni gondviseléshez“ címzet gyógyszertárában.

Makó, Szegedi-utca.

Ára: Ibolya-crém 1 korona.
Ibolya-puder 1 korona.
Ibolya-szappan 70 fill.

Nagy raktár mindennemű engedélyezett különleges-ségekből, kötszerek, gumi-cikkek és illatszerekben. (5)

Eddig még nem létezett gramophon újdonságok saját összeállításom folytán olcsó ártért szerezhethetők be a Korona-áruházba Klein Móránál, (Főtér).

A Makói Független Ujság nyomdája

a legmodernebb kivitelben s a legjutányosabb árak mellett készít mindenféle nyomdai munkát, u. m.: üzleti- és irodai nyomtatványokat, eljegyzési kártyákat, lakodalmi és bál meghívókat, röpvéket és falragaszokat, névjegy kártyákat, továbbá egész könyvek és füzetek nyomását. A Makói Független Ujság nyomdájában megjelenő

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

politikai napilap naponta 6000 példányban jelenik meg. Hirdetéseket jutányos árak mellett vesz fel minden reggel 7 órától este 9 óráig.

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

Telefon-sz. 124. ☑ nyomdája és kiadóhivatala. ☑ Telefon-sz. 124.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.